

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul XII nr. 143

Noiembrie 2009

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Noiembrie 2009: semnale de ușoară redresare în industrie; contracție sezonieră a lucrărilor de construcții 2
<i>Evoluția producției</i>	- Trend ușor ascendent al producției industriale; restrângere în construcții 3
<i>Stocuri</i>	- Produse finite: absorbție în industrie; acumulare în construcții. Materii prime: deficit marginal în industrie, dar pronunțat în construcții.....6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Insuficiența cererii limitează activitatea din industrie și construcții; construcțiile afectate și de blocajul financiar 7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Trend descendent în ambele sectoare economice.....8
<i>Prețuri de producție</i>	- Variații nesemnificative ale prețurilor de producție în industrie; posibile majorări în construcții 9
<i>Investiții</i>	- Extindere a investițiilor în industrie; stagnare în construcții.....10
<i>Profitabilitate</i>	- Deteriorare a ratei profitabilității în industrie; creștere marginală în construcții 11
<i>Secțiune de grafice – evoluții sectoriale</i>	12
<i>Precizări metodologice</i>	16

*Tendențe
generale*

Noiembrie 2009: semnale de ușoară redresare în industrie; contracție sezonieră a lucrărilor de construcții

Rezultatele sondajului de conjunctură realizat de BNR în luna noiembrie relevă un optimism moderat al operatorilor industriali, în timp ce pentru construcții expectațiile se deteriorează, pe fondul înrăutățirii condițiilor climatice.

Producția industrială va înregistra, pentru a treia lună consecutiv, o creștere ușoară (sold conjunctural¹: +17 la sută), traiectoria fiind susținută, de această dată, și de segmentul prelucrător. Expectațiile privind portofoliul total al comenzilor nu relevă însă modificări vizibile ale cererii adresate companiilor industriale, soldul opiniilor plasându-se din nou la un nivel apropiat de zero. Activitatea de construcții va consemna o contracție sezonieră (soldul conjunctural aferent producției: -42 la sută), în timp ce portofoliul comenzilor va înregistra o nouă frânare a dinamicii, nefiind exclusă nici stagnarea cererii în termeni lunari.

Estimările operatorilor industriali indică posibila menținere a procesului de absorbție a stocurilor de produse finite, soldul opiniilor situându-se din nou în plaja valorilor negative (-7 la sută). O evoluție de sens contrar este preconizată în construcții, unde este posibilă o nouă acumulare de stocuri. În privința disponibilului de materii prime, circa 90 la sută din numărul total al respondenților din industrie și 73 la sută din cel al operatorilor din construcții continuă să anticipeze o dimensiune normală pentru luna noiembrie. Soldurile conjuncturale sunt însă negative, sugerând înregistrarea unui posibil deficit – mai consistent în construcții (-23 la sută).

Aproape jumătate din totalul companiilor industriale și 53 la sută din numărul operatorilor din construcții semnalează din nou influența restrictivă a cererii asupra bunei desfășurări a activității de producție. Un impact nefavorabil exercită și blocajul financiar, acțiunea acestuia fiind resimțită în ambele sectoare în proporție de 17 la sută și respectiv de 48 la sută. Alți factori invocați sunt ratele ridicate ale dobânzilor la credite, deprecierea monedei naționale și insuficiența materiilor prime.

Disponibilizările de personal vor continua și în luna noiembrie, soldurile opiniilor plasându-se la niveluri sensibil negative atât în industrie (-44 la sută), cât și în construcții (-29 la sută).

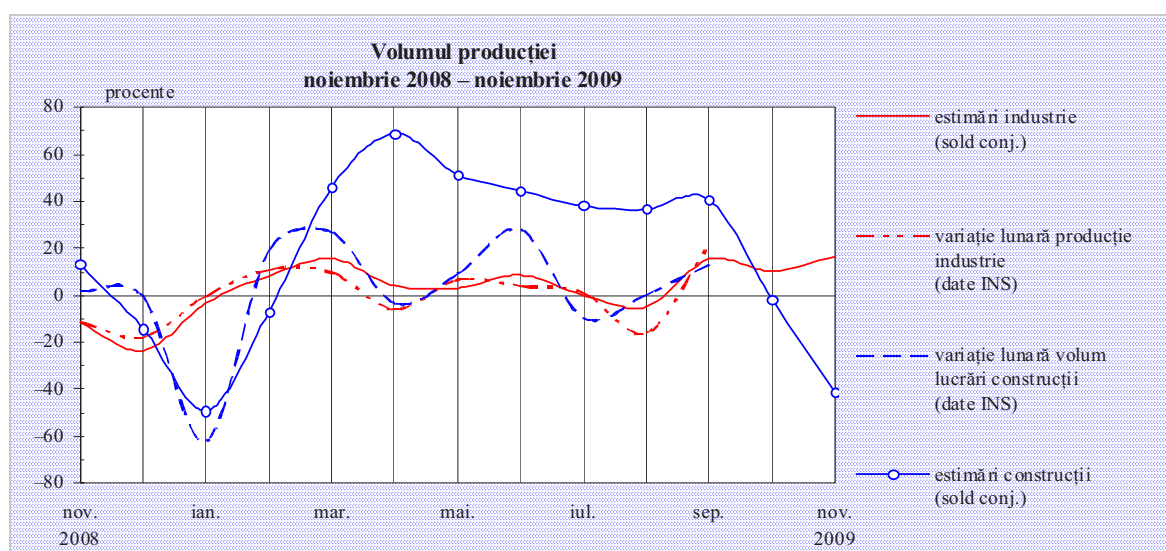
Similar intervalului precedent, nu sunt așteptate modificări vizibile ale prețurilor producției industriale – opinie formulată de 91 la sută dintre participanții la sondaj. Stabilitatea prețurilor este întrevăzută și de 78 la sută dintre operatorii din construcții, însă creșterea semnificativă a soldului conjunctural (până la +22 la sută) sugerează posibilitatea efectuării unor majorări.

Estimările operatorilor industriali indică reluarea acumulărilor de capital (dată fiind majorarea de aproape 4 ori a soldului conjunctural pozitiv), în timp ce în construcții cheltuielile pentru investiții se vor menține la nivelul din perioada anterioară, potrivit opiniei a 86 la sută dintre respondenți. Rata profitabilității va cunoaște o evoluție nefavorabilă în industrie, dată fiind deteriorarea substanțială a soldului conjunctural, însă în construcții nu este exclusă o îmbunătățire ușoară, sugerată de nivelul încă pozitiv al soldului opiniilor.

¹ Soldul conjunctural exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Trend ușor ascendent al producției industriale; restrângere în construcții

Traectoria crescătoare a producției industriale se va menține și în luna noiembrie, soldul pozitiv al opiniilor înregistrând chiar o ușoară majorare, până la 17 la sută. Activitatea de construcții va consemna însă o contracție de volum (sold conjunctural: -42 la sută), evoluție asociată înrăutățirii condițiilor climatice.

Volumul
producției:
industrie ↗
construcții ↘

Panta ușor crescătoare a curbei producției industriale va fi atribuită posibilei revigorări a industriei prelucrătoare (sugerată de creșterea soldului conjunctural până la +11 la sută) și extinderii sezoniere a volumului activității de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (+55 la sută). Remarcabilă este redresarea expectațiilor pentru industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, aproape două treimi din totalul participanților la sondaj anticipând o creștere a producției în luna noiembrie. O perspectivă optimistă se conturează și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (în acest sens pronunțându-se toți respondenții), dar și în industria de prelucrare a lemnului (sold conjunctural: +34 la sută). La polul opus se situează îndeosebi estimările din industria materialelor de construcții și din sectorul extractiv (sold conjunctural: -66 la sută, respectiv -27 la sută). Stabilitatea producției este anticipată de 71-72 la sută dintre managerii din industria mijloacelor de transport, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, precum și de toți respondenții din activitatea de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor.

Similar perioadei anterioare, expectațiile privind portofoliul total al comenzilor nu relevă modificări vizibile în termeni lunari ale cererii adresate companiilor industriale, soldul opiniilor plasându-se din nou la un nivel apropiat de zero. În construcții, indicatorul va înregistra o nouă

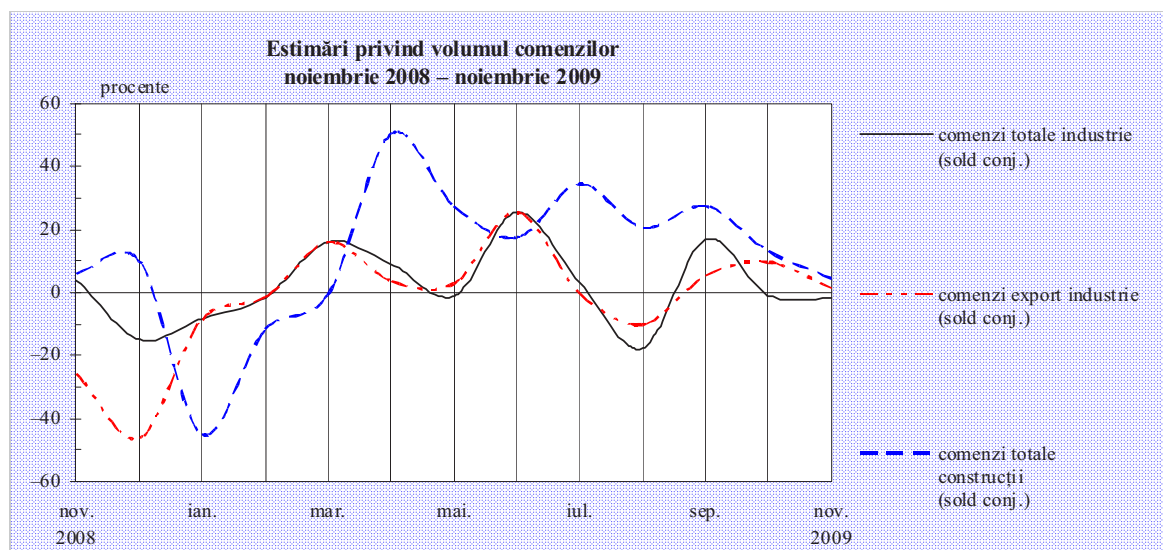
încetinire a pantei ascendente, nefiind exclusă nici stagnarea acestuia în termeni lunari – evoluție sugerată de nivelul scăzut al soldului conjunctural, dar și de ponderea ridicată a respondenților care nu preconizează variații față de luna precedentă (70 la sută).

Menținerea portofoliului de comenzi este preconizată de 61 până la 86 la sută dintre respondenții din industria mijloacelor de transport, industria alimentară, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, dar și de toate companiile cu activitate de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor. O perspectivă optimistă se conturează în principal în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: +60 la sută), în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (creșterea cererii este anticipată de toți participanții la sondaj) și, în mai mică măsură, în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (+25 la sută). La extremitatea opusă se vor situa sectorul extractiv, industria materialelor de construcții și industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (soldurile opiniilor variază între -47 și -69 la sută).

Evoluții în industrie	Oct. 2009	Nov. 2009
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	⇒	⇒
Comenzi noi pentru export	↗	⇒
Gradul de utilizare a capacităților de producție	74%	77%

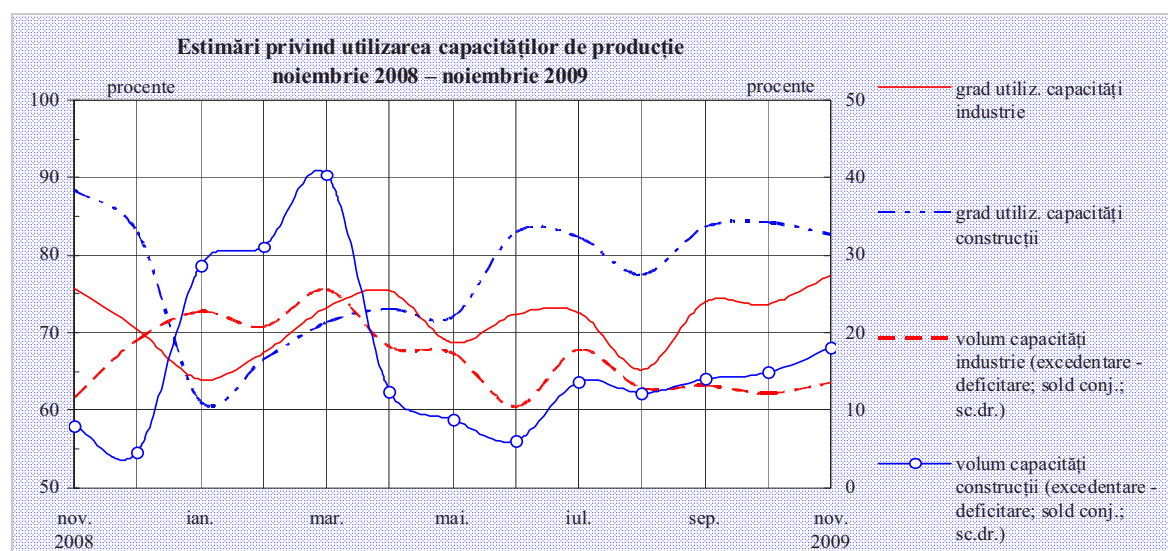
Nici în privința comenzilor pentru export nu se estimează modificări semnificative față de luna anterioară – soldul conjunctural aferent industriei se situează aproape de zero, iar 52 la sută dintre participanții la sondaj anticipează stabilitatea indicatorului.

Evoluția va fi imprimată, în principal, de expectațiile formulate pentru industria mijloacelor de transport, industria alimentară, industria materialelor de construcții, industria de prelucrare a lemnului și pentru activitatea de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor – în aceste ramuri, stagnarea cererii externe este estimată de 62 până la 85 la sută dintre respondenți. O traiectorie ascendentă este anticipată de companiile din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: +60 la sută) și de cele din industria de mașini, echipamente și aparate electrice (+26 la sută). O evoluție de sens contrar este anticipată pentru industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, unde mai mult de jumătate din totalul respondenților întrevăd inversarea de semn a dinamicii comenzilor pentru export (soldul conjunctural aferent lunii noiembrie a coborât la -48 la sută).

*Volumul comenzilor:
industrie →
construcții →*

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție în industrie va acumula 3 puncte procentuale față de luna octombrie (până la 77 la sută). Performanțele cele mai bune sunt estimate în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (circa 95 la sută în fiecare caz). La extremitatea opusă se vor situa în continuare industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor (70 la sută, respectiv 56 la sută). În pofida contracției preconizate pentru volumul lucrărilor de construcții comparativ cu luna octombrie, gradul de utilizare a capacităților de producție se va menține la un nivel ridicat (83 la sută) – o posibilă explicație constă în folosirea, pe scară largă, de utilaje închiriate, care sunt returnate odată cu începerea sezonului rece.

*Gradul de utilizare a capacităților de producție:
industrie – ↗
construcții – scădere ușoară*

În luna noiembrie, majoritatea companiilor din cele două sectoare economice analizate vor continua să dispună de un volum suficient al capacităților de producție, în acest sens pronunțându-se circa 83 la sută din totalul respondenților cu activitate industrială și de construcții. Estimările cele mai ferme în acest sens au fost formulate de 91-93 la sută din numărul total al respondenților din industria mijloacelor de transport și din activitatea de producție, transport și

distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde, dar și de toți managerii din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV. Similar intervalului precedent, un volum excedentar este preconizat de toți respondenții cu activitate de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor.

Stocuri

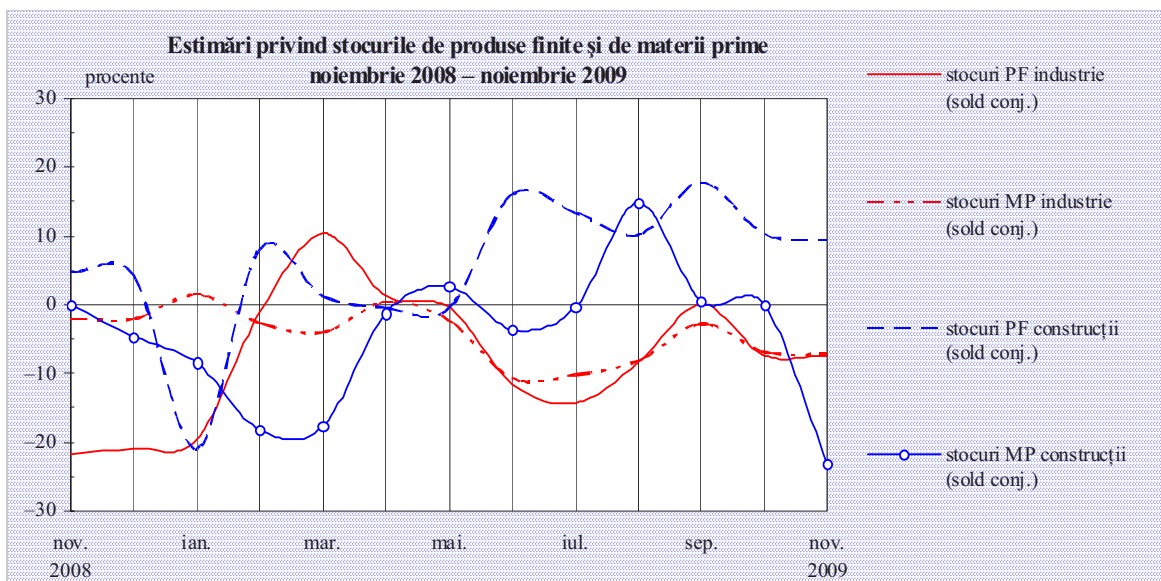
Produse finite: absorbție în industrie; acumulare în construcții *Materii prime: deficit marginal în industrie, dar pronunțat în construcții*

Estimările operatorilor industriali indică posibila menținere a trendului descendent al disponibilului de produse finite, soldul conjunctural situându-se din nou în plaja valorilor negative (-7 la sută). În construcții, procesul de acumulare a stocurilor de produse finite va continua și în luna noiembrie (sold conjunctural: +10 la sută).

Evoluții în industrie	Oct. 2009	Nov. 2009
Stocurile de produse finite	↘	↘
Stocurile de materii prime	↘	↘

În industrie, traiectoria descrescătoare a indicatorului analizat va fi imprimată în principal de noua restrângere anticipată de respondenții din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (sold conjunctural: -62 la sută) și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (-57 la sută). Nu se întrevăd modificări ale indicatorului în opinia a 85 până la 97 la sută dintre respondenții din sectorul extractiv, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria de mașini, echipamente și aparate electrice, dar și în cazul tuturor companiilor cu activitate de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor. Merită menționată, de asemenea, stoparea acumulărilor de mijloace de transport (soldul conjunctural este apropiat de zero, comparativ cu +61 la sută în octombrie).

Stocuri PF:
industrie ↘
construcții ↗
Stocuri MP:
deficit în ambele
sectoare

În privința disponibilului de materii prime, aproximativ 90 la sută din numărul total al respondenților din industrie și 73 la sută din cel al operatorilor din construcții continuă să anticipeze o dimensiune normală pentru luna noiembrie. Soldurile conjuncturale aferente celor două sectoare economice sunt însă negative, sugerând înregistrarea unui posibil deficit – mai consistent în construcții (-23 la sută), dar de mică dimensiune în industrie (sold al opiniilor: -7 la sută) – în cel din urmă caz, principala contribuție revine industriei extractive (sold conjunctural: -73 la sută).

Stocurile de materii prime se vor situa în limite normale în cazul a cel puțin 94 la sută dintre respondenții din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria de mașini, echipamente și aparate electrice, activitatea de tipărire și reproducere pe suport și înregistrările și din industria materialelor de construcții.

*Factori care
frânează
producția*

Insuficiența cererii limitează activitatea din industrie și construcții; construcțiile vor fi afectate și de blocajul financiar

Pentru luna noiembrie, circa 48 la sută dintre companiile industriale și 53 la sută din numărul total al operatorilor din construcții indică influența restrictivă a cererii asupra bunei desfășurări a activității de producție. Cele mai afectate ramuri vor fi industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, activitatea de tipărire și reproducere pe suport și înregistrările, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria mijloacelor de transport, industria de mașini, echipamente și aparate electrice și industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (ponderile opiniilor de acest tip în totalul fiecărei ramuri variază între 53 și 100 la sută).

Un impact nefavorabil continuă să exercite blocajul financiar, acțiunea acestuia fiind resimțită de 17 la sută din totalul companiilor industriale și de 48 la sută dintre operatorii din construcții. În acest sens s-au pronunțat trei pătrimi din numărul respondenților aparținând sectorului extractiv, dar și un număr important de manageri din industria de mașini, echipamente și aparate electrice și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (30 la sută, respectiv 43 la sută din totalul fiecărei ramuri).

O influență limitativă asupra activității de producție exercită și nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare, deprecierea monedei naționale și insuficiența materiilor prime (opiniile reprezintă 11 la sută în primul caz și, respectiv, circa 9 la sută în celelalte două cazuri).

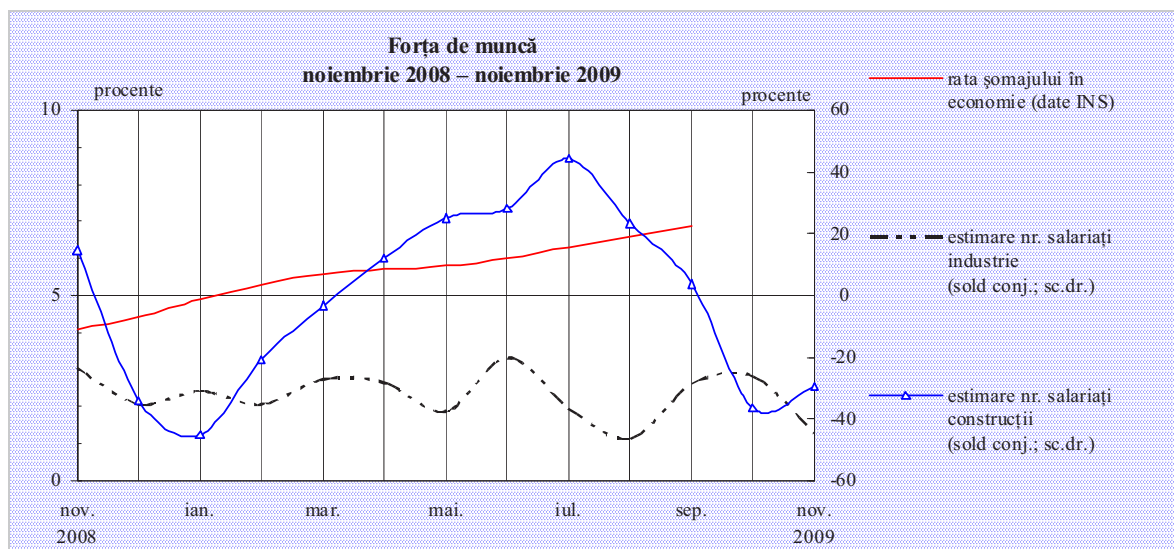
Utilizarea
forței
de muncă

Trend descendent în ambele sectoare economice

Disponibilizările de personal vor continua și în luna noiembrie, soldurile opiniilor plasându-se la niveluri sensibil negative atât în industrie (-44 la sută), cât și în construcții (-29 la sută).

În industrie, traiectoria descrescătoare va fi imprimată în principal de operarea unor noi reduceri de personal în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, dar și de intensificarea ajustărilor în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria materialelor de construcții, industria extractivă, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde și din activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor, în aceste ramuri industriale soldul opiniilor situându-se între -63 și -100 la sută. Singurul segment în care se vor înregistra angajări de personal este industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunctural: +57 la sută). Stabilitatea numărului de salariați este anticipată de 64 până la 75 la sută dintre respondenții din industria mijloacelor de transport, industria alimentară, industria de prelucrare a lemnului și din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice.

Numărul
de salariați:
industrie ▼
construcții ▼

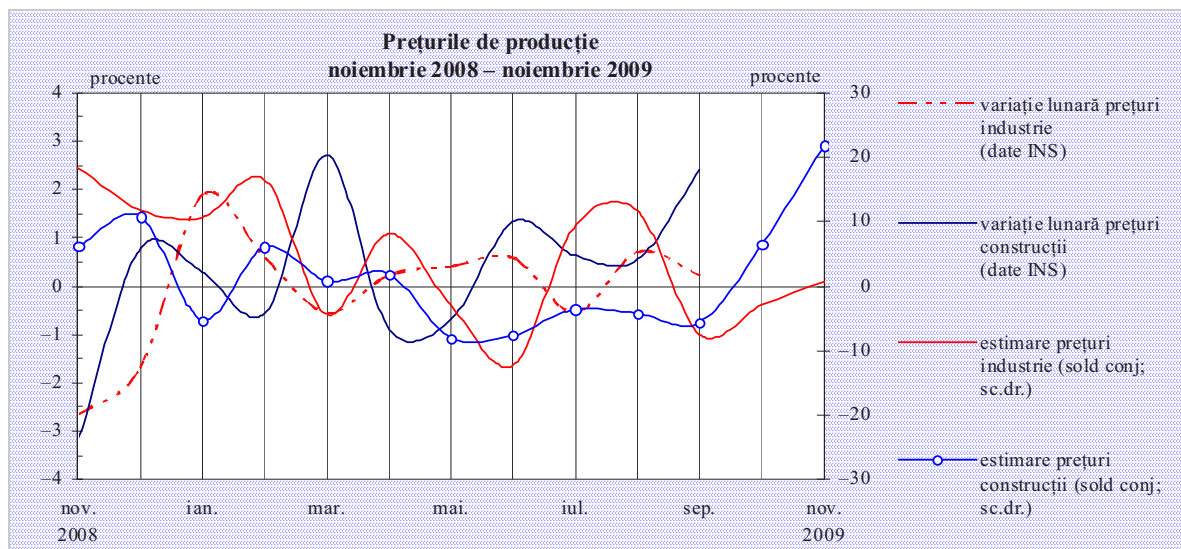

Prețuri
de producție

Variații nesemnificative ale prețurilor de producție în industrie; posibile majorări în construcții

Similar intervalului precedent, luna noiembrie nu va consemna modificări vizibile ale prețurilor producției industriale, această opinie regăsindu-se în cazul a 91 la sută dintre participanții la sondaj. Stabilitatea prețurilor este întrevăzută și de 78 la sută dintre operatorii din construcții, însă creșterea semnificativă a soldului conjunctural pozitiv (până la +22 la sută) sugerează posibilitatea efectuării unor majorări.

Estimări în sensul stagnării prețurilor de producție continuă să fie formulate de toți respondenții din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor. Ponderi ridicate s-au înregistrat și în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde și în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (între 93 și 97 la sută din totalul fiecărei ramuri).

Prețuri de
producție:
industrie →
construcții ↗

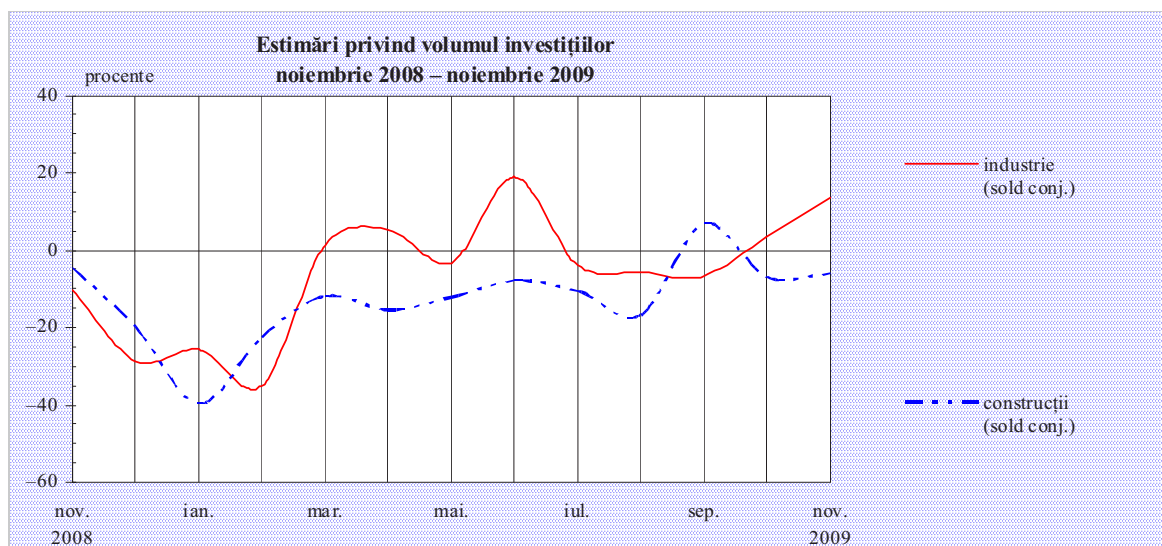
Investiții

Extindere a investițiilor în industrie; stagnare în construcții

Estimările pentru luna noiembrie indică posibilitatea reluării acumulărilor de capital în industrie, dată fiind majorarea de aproape 4 ori a soldului conjunctural pozitiv comparativ cu intervalul anterior, până la +14 la sută. În ceea ce privește sectorul construcțiilor, cheltuielile pentru investiții se vor menține la nivelul din luna anterioară, potrivit opiniei a 86 la sută dintre operatorii de profil.

Revigorarea investițiilor este mai probabilă în industria mijloacelor de transport (sold conjunctural: +61 la sută), însă traiectorii ușor ascendente sunt anticipate și de respondenții din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjuncturale de 27-28 la sută). În schimb, pentru companiile cu activitate de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde se întrevide stoparea efortului investițional (soldul opiniilor a coborât semnificativ de la +46 la sută la -1 la sută), în timp ce trendul descrescător este posibil să se mențină în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunctural: -57 la sută) și, mai puțin intens, în industria alimentară (-22 la sută). Nu sunt anticipate modificări ale acestui indicator în circa 82 la sută dintre companiile aparținând industriei materialelor de construcții și industriei chimice, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, dar și în cvasitotalitatea companiilor cu activitate de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor.

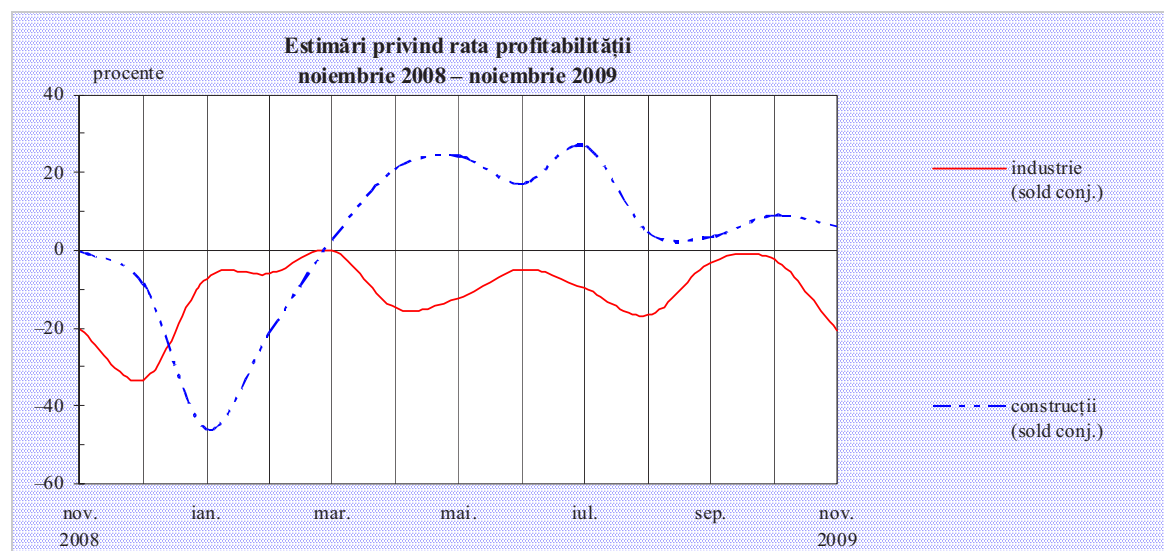
Investiții:
industrie ↗
construcții →

Deteriorare a ratei profitabilității în industrie; creștere marginală în construcții

În luna noiembrie, performanța economică a sectorului industrial va cunoaște o evoluție nefavorabilă, dată fiind coborârea abruptă a soldului conjunctural (de la -2 la sută la -21 la sută). Ponderea opiniilor în sensul stabilității indicatorului rămâne totuși ridicată (64 la sută din numărul total al respondenților). Pentru construcții, circa jumătate dintre managerii intervievați indică stagnarea ratei profitabilității, însă nu este exclusă o îmbunătățire ușoară, în condițiile în care soldul opiniilor se menține în plaja valorilor pozitive (6 la sută).

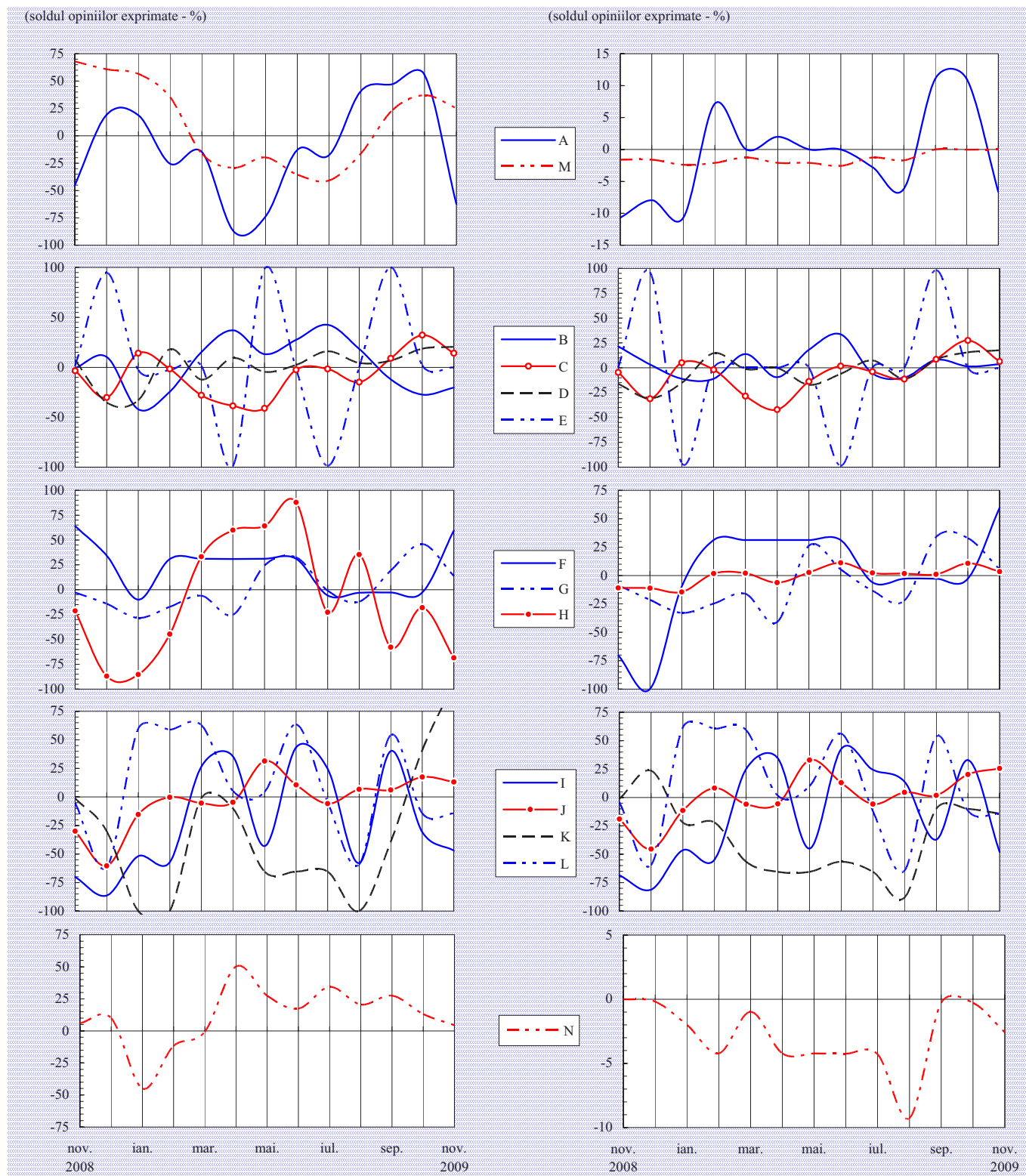
Performanțe inferioare intervalului precedent sunt anticipate, în principal, în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde, industria materialelor de construcții, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și în activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor (soldurile conjuncturale variază între -35 și -98 la sută). Nu se anticipează modificări ale ratei profitabilității în opinia a 71 până la 83 la sută din totalul companiilor din industria mijloacelor de transport, industria de prelucrare a lemnului, industria de mașini, echipamente și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal.

Rata profitabilității:
industrie ▼
construcții –
creștere ușoară

Evaluarea volumului comenzilor totale

Evaluarea volumului comenzilor pentru export

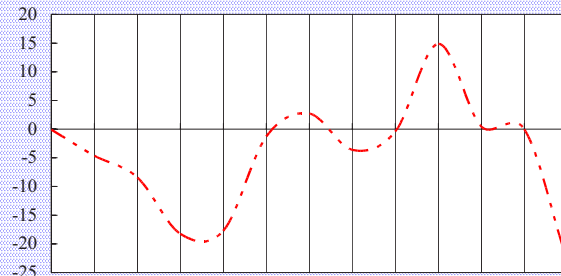
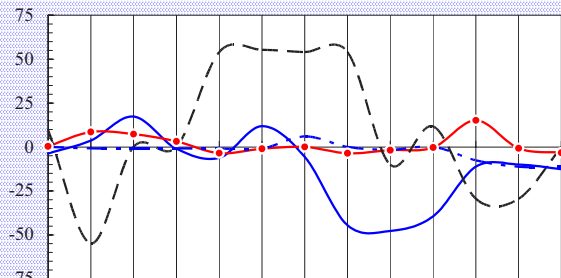
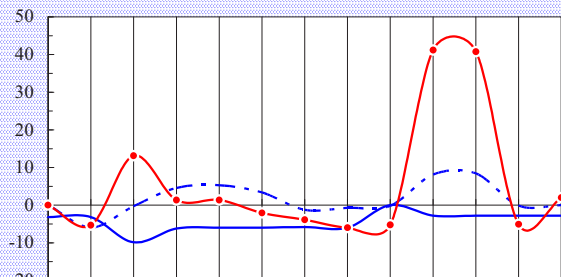
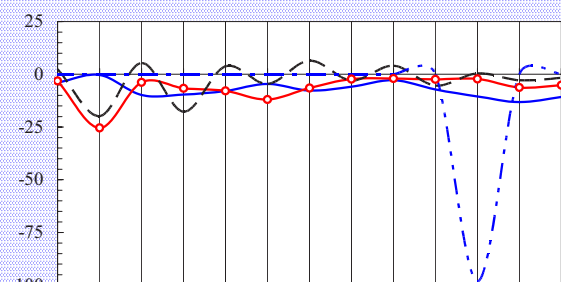
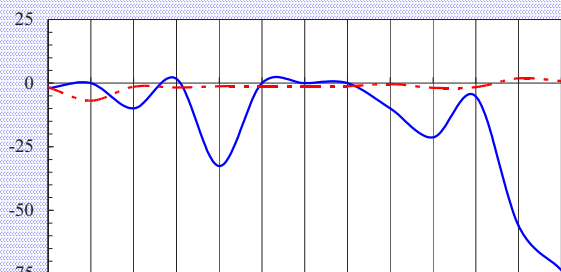
Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

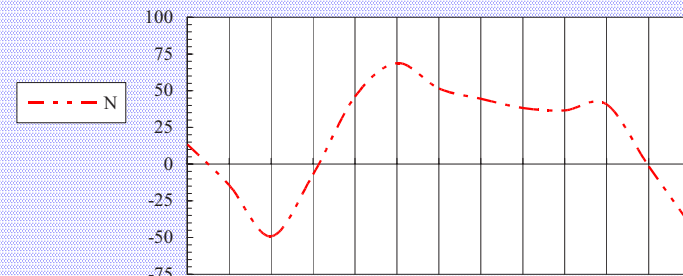
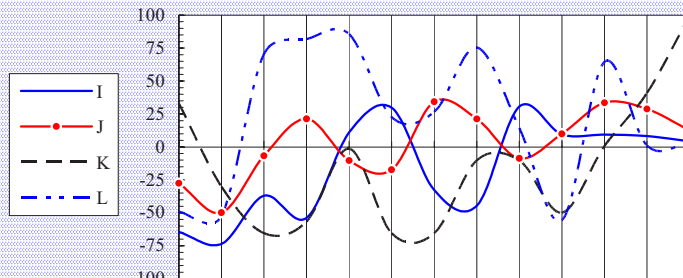
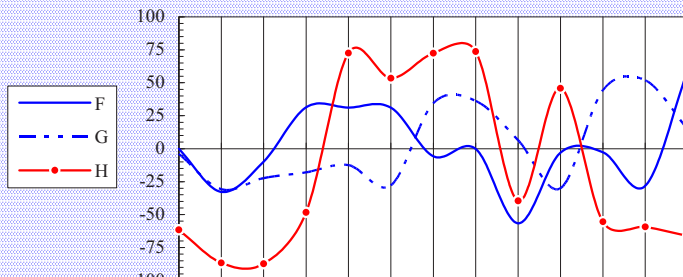
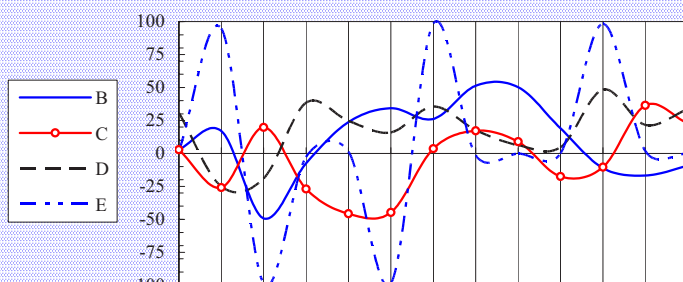
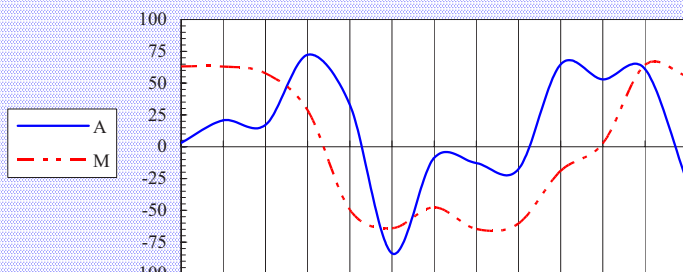
Tendența preconizată a producției

(soldul opiniilor exprimate - %)

(soldul opiniilor exprimate - %)

nov. 2008   ian.   mar.   mai.   iul.   sep.   nov. 2009

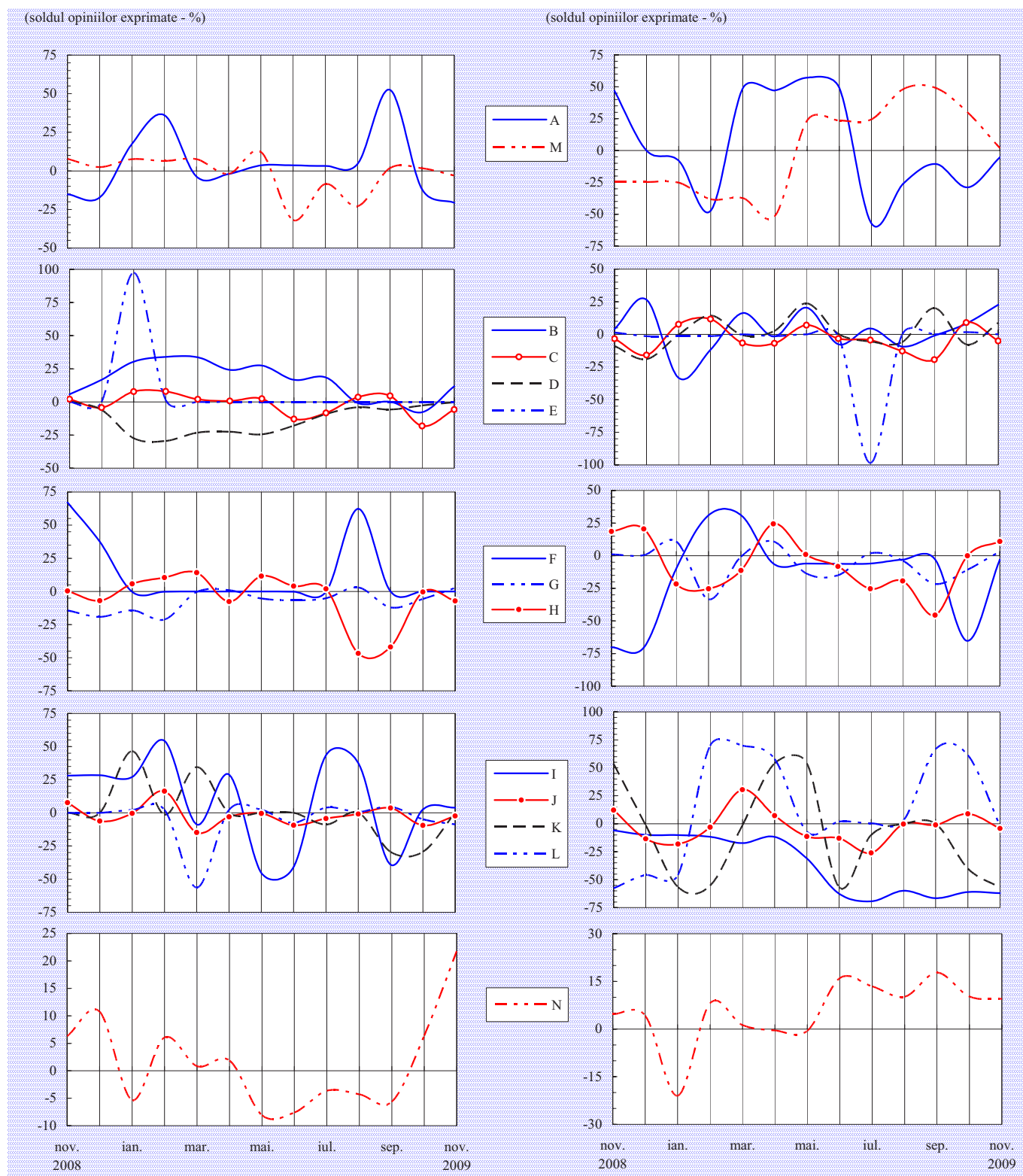

nov. 2008   ian.   mar.   mai.   iul.   sep.   nov. 2009

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

Evaluarea stocurilor de produse finite

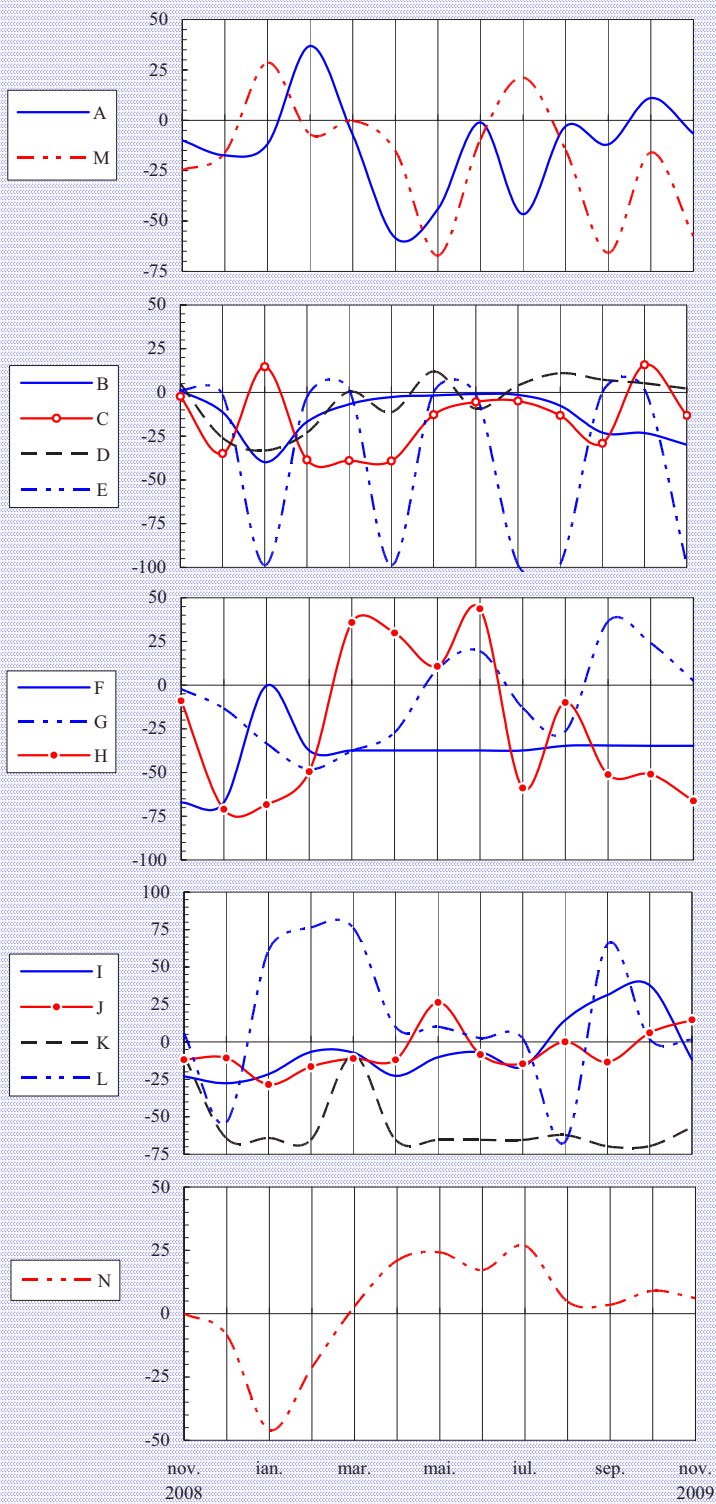
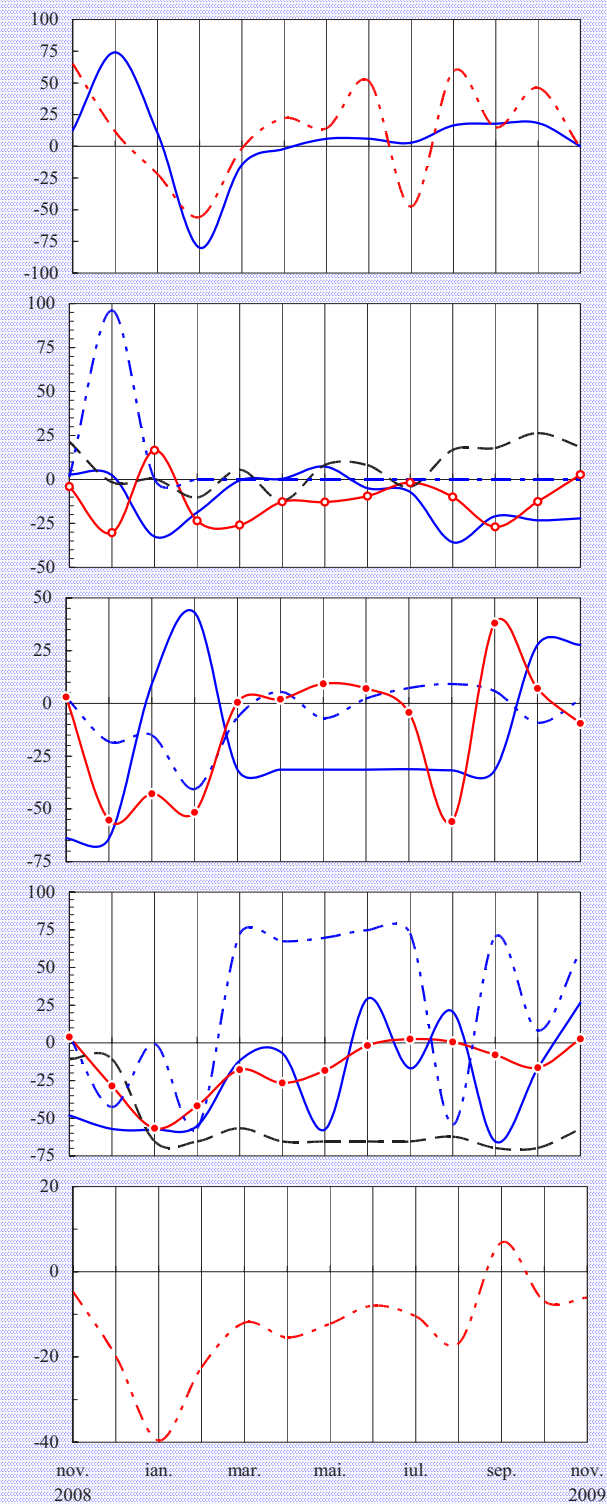
Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

(soldul opiniilor exprimate - %)

(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; mașini și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se solicită aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

În urma prelucrării datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul conjunctural, prin diferența dintre ponderea aferentă variantelor extreme (de exemplu, „ascendent”/„mai mult decât suficient” versus „descendent”/„insuficient”). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este inclus în calculul soldului conjunctural.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

Notă

*Redactarea buletinelui a fost finalizată la data de 25 noiembrie 2009.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinelui au fost realizate
de Direcția Studii Economice, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

internet: <http://www.bnr.ro>